

PRIENU R. PAKUONIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Prienu r. Pakuonio pagrindinės mokyklos tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Prienu r. Pakuonio pagrindinėje mokykloje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs/sužinojęs apie smurtą ar patyčias, nedelsdamas turi reaguoti ir tai stabdyti;

4. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais pasirašytinai.

5.1. nepedagoginius darbuotojus supažindina mokyklos direktorė įsigaliojus tvarkos aprašui;

5.2. pedagoginius darbuotojus supažindina mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui įsigaliojus tvarkos aprašui;

5.3. mokinius supažindina klasės auklėtojai per pirmąjį mokslo metų valandėlę;

5.4. tėvus (globėjus, rūpintojus) supažindina klasės auklėtojai per pirmąjį klasės tėvų susirinkimą.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **fizinis smurtas** suvokiamas kaip prievarta prieš asmenį: stumdymas, mušimas, sužeidimas, nužudymas; **psichologinis, emocinis smurtas** – tai dažniausiai su fizine prievarta susiję įžeidžiantys žodžiai, pastabos, grasinimai, draudimai, gąsdinimai, kuriais yra siekiama asmenį įskaudinti;

6.1.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.1.2. **žodinės patyčios:** pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.3. **fizinės patyčios:** mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.4. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.5. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

6.3. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

6.5. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. **smurto ir patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Prienų rajono savivaldybės tarybos nutarimais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi mokyklos bendruomenės nariai.

9. **Mokyklos vadovas** yra atsakingas už Mokyklos tvarkos aprašo inicijavimą, parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

10. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip trys atsakingi asmenys. Mokyklos vadovas jais paskiria **Vaiko gerovės komisijos narius**: direktorės pavaduotoją ugdymui, socialinę pedagogę, psichologę ir patvirtina Mokyklos tvarkos apraše, kurie kasmet:

10.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per trimestrą);

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl šio Mokyklos tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus šioje mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

11. **Klasės vadovai** vykdo smurto ir patyčių stebėseną ir prevenciją savo klasėje:

11.1. kuria psichologiškai saugų klasės mikroklimatą, nuolat stebi situaciją klasėje ir aptaria ją su mokiniais;

11.2. su socialiniu pedagogu kas mėnesį išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias klasėje, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis;

11.3. klasės valandėlių metu kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma; tikslas – aptarti su vaikais priežastis, kodėl vyksta patyčios, padėti vaikams atskirti mitus ir faktus,

susijusius su patyčiomis, drąsinti apie tai kalbėti atvirai, pasakyti suaugusiam, aptarti galimus sprendimų būdus.

11.4. kiekvieno tėvų susirinkimo metu skiria laiko mikroklimato klasėje aptarimui. Su tėvais aptariamos žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės patyčios (jų atpažinimas, ypatumai ir tinkamas reagavimas), konkrečios probleminės situacijos klasėje bei jų sprendimai. Svarbi dalis – tėvų motyvavimas atpažinti ir tinkamai reaguoti į patyčias.

12. **Švietimo pagalbos specialistai** vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją pagal savo veiklos pobūdį:

12.1. specialusis pedagogas, logopedas individualių konsultacijų metu teikia būtiną informaciją mokyklos darbuotojams apie specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių elgesio ypatumus patyčių prevencijos tikslais;

12.2. socialinis pedagogas teikia metodinę pagalbą klasės auklėtojams, dalykų mokytojams; vykdo teisinį mokinių švietimą;

12.3. švietimo pagalbos specialistai padeda vykdyti prevencines programas mokyklos bendruomenei.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

13. Visais įtariamų smurto ir realių patyčių atvejais kiekvienas **mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas** reaguodamas:

13.1. nedelsdamas įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir/ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos vertybes ir elgesio taisykles;

13.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos darbuotojus ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

13.4. **raštu** informuoja klasės vadovą, socialinį pedagogą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias. Pildoma pranešimo apie patyčias forma (Priedas Nr. 2).

14. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus **elektronines patyčias** ar gavus apie jas pranešimą:

14.1 esant galimybei išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti:

14.1.1. pastebėjus elektronines patyčias vykstant esamuoju laiku, jei asmuo turi tokią galimybę, nedelsiant įvardina patyčių situaciją dalyviams, informuoja, kokių priemonių bus imtasi;

14.1.2. gavęs informaciją apie anksčiau įvykusias elektronines patyčias, praneša klasės vadovui/soc. pedagogui;

14.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

14.3. pagal galimybes surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

14.4. informuoja klasės vadovą/soc. pedagogą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

14.5. turi teisę apie patyčias kibernetinėje erdvėje pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdamas pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

15. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

15.1. patikrina gautą informaciją, nustatęs, kad tai patyčių atvejis, aiškinasi jo aplinkybes;

15.2. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda socialiniam pedagogui.

15.3. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

15.5. nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, bendradarbiaudamas su kitų patyčių situacijos dalyvių klasės auklėtojais, socialiniu pedagogu organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

15.6. jeigu ankstesniuose (15.1-15.5) punktuose numatytas algoritmas neduoda rezultatų, kreipiasi į mokyklos Vaiko gerovės komisiją, perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

16. Mokyklos Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją;

16.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

16.4. jei veiksmų plane numatytos veiklos yra neefektyvios, kreipiasi į Prienų rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisiją dėl vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros skyrimo.

17. **Mokyklos bendruomenės nario**, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

17.1. kreipiasi į mokinio, patyrusio patyčias, klasės vadovą, kuris imasi veiksmų, numatytų Tvarkos apraše.

18. **Socialinis pedagogas**, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

18.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

18.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

18.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2); ją perduoda VGK pirmininkui;

19. **Mokinys** patyręs patyčias arba jas pastebėjęs:

19.1. nedelsdamas praneša klasės auklėtojui;

19.2. nesant klasės auklėtojo praneša socialiniam pedagogui, Vaiko gerovės komisijos nariui, kitam mokyklos darbuotojui.

20. **Tėvai** (globėjai, rūpintojai) sužinoję apie patyčias ar pastebėję patyčių atvejį:

20.1. nedelsdami ar raštu (trumpąja sms žinute, elektroninio dienyno žinute, elektroniniu paštu ir kt.) informuoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą ar kitą mokyklos darbuotoją.

20.2. jei besityčiojantis asmuo yra mokyklos darbuotojas, nedelsdami raštu (trumpąja sms žinute, elektroninio dienyno žinute, elektroniniu paštu ir kt.) informuoja mokyklos direktorių (direktoriaus pavaduotoją);

20.3. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, patyčias patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi apie tai pranešti klasės vadovui arba socialiniam pedagogui ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

21. **Mokiniui pasityčiojus** iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų užpildyti pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2), informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi šiame Mokyklos tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

22. **Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus** iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi šiame Mokyklos tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų. Mokinys apie suaugusiojo žmogaus patyčias mokykloje praneša mokyklos socialiniam pedagogui, klasės vadovui, administracijai ir apie tai informuoja savo tėvus/globėjus, kuriems rekomenduojama raštu kreiptis į administraciją.

23. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų šiame Mokyklos tvarkos apraše.

24. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

25. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKANTIS NUOTOLINIU BŪDU

26. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai susidūrus su patyčiomis ar kitu nepageidaujamu elgesiu virtualioje erdvėje:

26.1. Mokytojas ar kitas užsiėmimą vedęs asmuo, pastebėjęs patyčias iš karto reaguoja – žodžiu (raštu) įspėja ar/ir atjungia nuo prieigos netinkamai besielgiantį mokinį.

26.2. Vėliau telefonu pasikalba su netinkamai besielgusiu mokiniu ir/ar mokiniais.

26.3. Telefonu informuoja mokinio tėvus/atstovus pagal įstatymą.

26.4. Telefonu informuoja mokyklos administraciją, klasės vadovą ir socialinį pedagogą.

26.5. Elektroniniu būdu užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2) ir ją siunčia socialiniam pedagogui, kuris kaupia ir saugo gautus duomenis.

26.6. Klasės vadovas su mokiniu ir jo tėvais bendrauja telefonu.

26.7. Situacijai pasikartojus socialinis pedagogas su mokiniu ir jo tėvais bendrauja telefonu.

26.8. Situacijai nesikeičiant į gerąją pusę, mokinio elgesys nuotoliniu būdu svarstomas mokyklos VGK.

26.9. Situacijai negerėjant, duomenys apie mokinį elektroniniu būdu perduodami rajono vaiko teisių apsaugos skyriui ir/ar policijai.

27. Asmuo, pastebėjęs ar įtaręs, kad mokinys yra užsiregistravęs neleistino turinio svetainėje, grupėje ir pan.:

27.1. nedelsiant informuoja mokinio tėvus.

27.2. nedelsiant informuoja mokyklos administraciją/socialinį pedagogą.

27.3. esant galimybei, blokuoja neleistino turinio pokalbių grupę, svetainę.

27.4. neturint tokios galimybės, informuoja informacinių technologijų mokytoją, kuris blokuoja neleistino turinio pokalbių grupę, svetainę arba susisieikia su ją administruojančiais asmenimis.

27.5. klasių vadovai informuoja tėvus apie situaciją.

27.6. klasių vadovai/socialinis pedagogas praveda prevencinius pokalbius su mokiniais.

28. Reikalui esant, informuojama policija.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Tvarkos aprašu pasirašytinai.

30. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

31. Tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos internetinėje svetainėje, elektroniniame dienyre.

PRIENŲ R. PAKUONIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠO PAGRINDINĖS ĮGYVENDINIMO GAIRĖS

Stabdant smurto ir patyčių apraiškas mokykloje siekiama įtraukti visą mokyklos bendruomenę: kiekvienas, pastebėjęs ar įtaręs patyčias, nepriklausomai nuo besityčiojančių amžiaus ar pareigų, turi jas stabdyti ir registruoti raštu. Žemiau pateikiamos mokyklos bendruomenės atsakomybes stabdant patyčias.

1. Mokiniai ir tėvai/globėjai

Mokyklos mokiniai supažindinti, kad smurtas ir patyčios yra pasikartojantys veiksmai ir žodžiai, kurie skaudina kitą. Mokykloje draudžiama tyčiotis: žodžiu (pravardžiuoti, grasinti, erzinti), veiksniu (mušti, spirti, gadinti daiktus), grupelėje (skleisti gandus), elektroninėje erdvėje (siųsti skaudinančias žinutes, paveikslėlius).

Vaikai drąsinami atvirai kalbėti apie patyčias ir būtinai pasakyti apie tai suaugusiam (mokyklos darbuotojui, tėvams). Efektyviausiai patyčios sprendžiamos tik tuomet, kai suaugęs apie tai žino ir padeda rasti bendrus sprendimus.

Svarbu, kad mokinys apie patirtas patyčias iš suaugusio asmens (mokytojo ar kito mokyklos darbuotojo) papasakotų socialiniam pedagogui/mokyklos administracijai ir savo tėvams/atstovams pagal įstatymą, kuriems rekomenduojama raštu kreiptis į mokyklos administraciją.

Kai mokykloje mokinys tyčiojasi iš suaugusio asmens, darbuotojas raštu praneša apie tai administracijai. Apie tokį elgesio taisyklių nesilaikymą nedelsiant informuojami mokinio tėvai.

2. Mokyklos darbuotojai

Mokyklos psichologas ir socialinis pedagogas dukart per metus vykdo anoniminę vaikų apklausą. Siekiama identifikuoti patyčių mastą, vietas mokykloje, kur jos vyksta dažniausiai. Atsižvelgiant į duomenis, rengiamas patyčių prevencijos priemonių planas, kurį vykdys visa mokyklos bendruomenė.

Mokyklos darbuotojai, sužinoję apie patyčias, jas stabdo, fiksuoja tokius atvejus raštu (Priedas Nr. 2) ir perduoda informaciją socialiniam pedagogui arba klasės vadovui.

Patyčių dalyviams mokykloje, esant poreikiui, teikiama pagalba. Jei mokykloje nebus galimybės suteikti pagalbą, dalyviai bus nukreipiami į Prienų r. savivaldybės švietimo pagalbos tarnybą.

3. Klasės vadovai vykdo *patyčių stebėseną ir prevenciją* savo klasėje:

- su socialiniu pedagogu kas mėnesį išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis;
- klasių vadovai klasės valandėlių metu kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma;
- klasių vadovai kiekvieno tėvų susirinkimo metu skiria laiko mikroklimato klasėje aptarimui. Su tėvais aptariamos žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės patyčios (jų atpažinimas, ypatumai ir tinkamas reagavimas), konkrečios probleminės situacijos klasėje bei jų sprendimai. Svarbi dalis – tėvų motyvavimas atpažinti ir tinkamai reaguoti į patyčias.

3.1. Klasės vadovas vykdo *patyčių intervenciją* savo klasėje:

gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 2);
- organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose; jei įmanoma, apie patyčių atvejį tėvai informuojami telefonu, vaikui girdint;
- nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, bendradarbiaudamas su kitų patyčių situacijos dalyvių klasės auklėtojais, socialiniu pedagogu, organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;
- ypatingais atvejais ir jeigu ankstesnė veikla neduoda rezultatų, kreipiasi į mokyklos direktorių, vėliau – į mokyklos Vaiko gerovės komisiją, perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

4. Mokyklos bendruomenė įsitraukia ir bendradarbiauja užtikrinant sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto apraiškoms aplinką mokykloje.

PATYČIŲ ATVEJO APRAŠYMO LAPAS

_____ (data)

Pranešusiojo apie patyčias klasės auklėtojui ar kuratoriui vardas, pavardė, pareigos:

.....
.....

Kada įvyko patyčios (data, val.): .....

Kur įvyko patyčios: .....

.....

Kokia patyčių forma panaudota¹: .....

.....

Vaiko, patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:.....

.....

Vaiko (-ų), kuris (-ie) tyčiojosi vardas (-ai), pavardė (-ės), klasė (-ės):.....

Vaiko (-ų), stebėjusio (-ių) patyčias, vardas (-ai), pavardė (-ės), klasė (-ės):

.....

.....

Kita informacija apie įvykį:.....

.....

.....

.....

.....

Pildė: .....

(Vardas Pavardė, parašas)

¹**Fizinės** – vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumščiajimas, apspjovimas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas ir pan.).

Žodinės – pravardžiavimas, grasinimas, užgauliojimas, erzinimas, žeminimas žodžiais ir kt.

Kibernetinės arba elektroninės – patyčios, vykstančios socialiniuose tinkluose, kitose interneto vietose arba (ir) naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, ir pan.).

Socialinės – įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas.